בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַהַ"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רכ"א | פָּרָשַׁת כִּי תֵצֵא תשפ"ח

דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה

צְרִיכִין בְּקִיאוּת...

* * *

פַּעַם יָשַׁבְנוּ בְּצֵל מו"ר שְׁלִיט"א בְּלֵיל־הַסֵּדֶר הַקָּדוֹשׁ, וְאַחַר אֲמִירַת שִׁיר־הַשִּׁירִים כַּנָּהוּג, עָנָה וְאָמַר: רַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו), שֶׁבְּ'דֶּרֶךְ־הַתְּשׁוּבָה' אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת **'בְּקִי בְּרָצוֹא וּבְקִי בְּשׁוּב'**, כְּלוֹמַר שֶׁיִּהְיֶה בָּקִי אֵיךְ לָלֶכֶת קָדִימָה, וְגַם אֵיךְ לָלֶכֶת אֲחוֹרָה.

כִּי אִי־אֶפְשָׁר לִנְסֹעַ תָּמִיד קָדִימָה בָּאֵין מַפְרִיעַ, וּבְהֶכְרֵחַ לִפְעָמִים לִנְסֹעַ אֲחוֹרָה, וּכְדָגְמַת רֶכֶב - שֶׁיֵּשׁ לוֹ הִלּוּךְ נְסִיעָה קָדִימָה, וְגַם הִלּוּךְ נְסִיעָה לְאָחוֹר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לוֹ הִלּוּךְ נְסִיעָה לְאָחוֹר, בְּתוֹךְ זְמַן קָצָר עָלוּל לְהִתָּקַע בְּלִי שׁוּם אֶפְשָׁרוּת לְהַמְשִׁיךְ בִּנְסִיעָתוֹ...

וְכֵן הוּא בְּ'דֶּרֶךְ־הַתְּשׁוּבָה': מִצַּד אֶחָד צָרִיךְ לְהִתְקַדֵּם תָּמִיד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְלָרוּץ קָדִימָה, שֶׁזֶּה נִקְרָא **'בְּקִי בְּרָצוֹא'**, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת גַּם **'בְּקִי בְּשׁוּב'** - לָדַעַת שֶׁלִּפְעָמִים יֶשְׁנָם מַחְסוֹמִים וּמְנִיעוֹת וְעִכּוּבִים, וְאָז צְרִיכִים בְּקִיאוּת עֲצוּמָה אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם.

וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ, שֶׁזֶּהוּ סוֹד כְּוָנַת אֱלוּל - "אֲנִי לְ'דוֹדִי וְ'דוֹדִי לִ'י" (שִׁיר־הַשִּׁירִים ו, ג), רָאשֵׁי־תֵּבוֹת **'אֱלוּל'**, כִּי "אֲנִי לְדוֹדִי" זֶה בְּחִינַת **'בְּקִי בְּרָצוֹא'**, שֶׁאָדָם מִתְקַדֵּם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְ"דוֹדִי לִי" הוּא **'בְּקִי בְּשׁוּב'**, שֶׁאָדָם יָשִׁיב אֶת עַצְמוֹ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים.

וְעַל־פִּי הַקְּדָמָה זוֹ יְכוֹלִין לְפָרֵשׁ הַפָּסוּק הָאַחֲרוֹן שֶׁל שִׁיר־הַשִּׁירִים (ח, יד): **"בְּרַח דּוֹדִי וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בְשָׂמִים"**; שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ מַכְרִיז וְאוֹמֵר: **'בְּרַח דּוֹדִי'** - אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לִבְרֹחַ תָּמִיד אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְדַבֵּק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל: **'וּדְמֵה לְךָ'** שֶׁזֶּה יִהְיֶה בִּשְׁנֵי אֲפָנִים, הָאֶחָד: **'לִצְבִי'** - תִּהְיֶה **'בְּקִי בְּרָצוֹא'**, וְתָרוּץ וְתִתְקַדֵּם בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת (אָבוֹת ה, כ): **'הֱוֵי רָץ כַּצְּבִי'**; וְתַחְדִּיר בְּעַצְמְךָ תָּמִיד אֱמוּנָה חֲזָקָה - **'צְבִי'** רָאשֵׁי־תֵּבוֹת "צַ'דִּיק בֶּ'אֱמוּנָתוֹ יִ'חְיֶה" (חֲבַקּוּק ב, ד), וְתֵדַע שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה עֶלְיוֹנָה, וְאֵין דָּבָר הַנַּעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא רַק בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, שֶׁזֶּה עִנְיַן שֶׁל **'בְּקִי בְּרָצוֹא'** - שֶׁאָדָם רָץ כַּצְּבִי וּמִתְקַדֵּם הָלְאָה, וְחַי חַיִּים שֶׁל אֱמוּנָה.

מֵאִידָךְ, יֶשְׁנָם זְמַנִּים שֶׁתִּהֵא עֲבוֹדָתוֹ בִּבְחִינַת הֶמְשֵׁךְ הַפָּסוּק: **'אוֹ לְעֹפֶר'** - 'עֹפֶר' אוֹתִיּוֹת 'עָפָר', שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ עַצְמוֹ בַּעֲפַר־הָאָרֶץ מַמָּשׁ, שֶׁזֶּה עִנְיַן שֶׁל **'בְּקִי בְּשׁוּב'**, שֶׁאָדָם יוֹרֵד וּמִתְלַכְלֵךְ עַד לֶעָפָר, כִּי עָפָר הוּא רֶמֶז לִנְפִילָה (עַיֵּן מְגִלָּה טז.).

אֲבָל גַּם אִם אָדָם מַגִּיעַ לְכָזֶה מַצָּב, עָלָיו לִזְכֹּר הֵיטֵב אֶת הַמִּלָּה הַבָּאָה בַּפָּסוּק: 'הָאֵילִים' - רֶמֶז לִקְדֻשַּׁת חֹדֶשׁ אֱלוּל, שֶׁבּוֹ נִפְתָּח דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה וּמִתְגַּלֶּה סוֹד הַבְּקִיאוּת בִּשְׁנֵי הָאֶפָנִים הַלָּלוּ - הֵן בְּרָצוֹא וְהֵן בְּשׁוּב.

וְעַל־כֵּן בְּפָסוּק זֶה מְרֻמָּז חֹדֶשׁ אֱלוּל, כִּי "וּ'דְמֵה לְ'ךָ לִ'צְבִי א'וֹ לְעֹפֶר הָאֵילִים" רָאשֵׁי־תֵּבוֹת 'אֱלוּל', לְלַמֵּד לָאָדָם שֶׁאָז מִתְגַּלָּה הַבְּקִיאוּת הַקְּדוֹשָׁה הֵן בְּאֹפֶן שֶׁל "לִצְבִי" - בָּקִי בְּרָצוֹא, וְהֵן בְּאֹפֶן שֶׁל "לְעֹפֶר" - בָּקִי בְּשׁוּב, מִתְגַּלֶּה גִּלּוּי "הָאֵילִים" - רֶמֶז לְחֹדֶשׁ אֱלוּל, שֶׁאָדָם קוֹנֶה אָז הַבְּקִיאוּת הַזּוֹ בְּנַפְשׁוֹ, וּמְאִירָהּ לְכָל שְׁאָר חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה.

וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִזְכֹּר תָּמִיד מִן הַלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְלִהְיוֹת 'בָּקִי' הֵיטֵב בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, יִזְכֶּה שֶׁיִּתְקַיֵּם בּוֹ סִיּוּם הַפָּסוּק: 'עַל הָרֵי בְשָׂמִים' - רֶמֶז עַל הָרֵיחוֹת הַטּוֹבִים שֶׁהַצַּדִּיקִים נוֹתְנִים בָּנוּ עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתָּם (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח), בִּבְחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים א, יב) "נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ"; וְאִם יִהְיֶה חָזָק, וְלֹא יִפּוֹל בְּדַעְתּוֹ, סוֹף־כָּל־סוֹף יִזְכֶּה לִהְיוֹת מֹחוֹ דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּהוּ "עַל הָרֵי 'בְשָׂמִים'" - אוֹתִיּוֹת 'בַּשָּׂמַיִם', שֶׁכָּל מַחְשַׁבְתּוֹ תְּהֵא דְּבוּקָה לְמַעְלָה; אַשְׁרֵי הַמַּכְנִיס לְמוּדִים אֵלּוּ הֵיטֵב בְּלִבּוֹ, וּמִן חֹדֶשׁ אֱלוּל יְקַבֵּל כֹּחַ לֶאֱחֹז בָּהֶם כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, וְיִזְכֶּה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו!

לָמָּה לְחַכּוֹת?!...

כְּשֶׁהִזְכִּיר פַּעַם אֶת הַמְקֻבָּל בֵּין אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁעוֹשִׂים שְׁבוּעָה, שֶׁאַחַר הַהִסְתַּלְקוּת מַגִּיעִים לְרַבֵּנוּ זַ"ל, וּשְׁבוּעָה זוֹ תּוֹעִיל לָאָדָם שֶׁיִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְהַגִּיעַ לְרַבֵּנוּ [וְעַל־פִּי־רֹב עוֹשִׂין זֹאת בְּשִׁמְחַת־תּוֹרָה, בְּעֵת שֶׁאוֹחֲזִים אֶת הַסֵּפֶר־תּוֹרָה], אָמַר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א: **"אִם אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּזֹאת שְׁבוּעָה – שֶׁיַּגִּיעַ לְרַבֵּנוּ אַחַר שֶׁהוּא יִסְתַּלֵּק, כַּמָּה הוּא צָרִיךְ לִרְאוֹת וּלְהַשְׁגִּיחַ שֶׁיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְרַבֵּנוּ כְּשֶׁהוּא חַי! וְכִי רַק אַחַר־כָּךְ יַתְחִיל לִדְאֹג 'תֵּן לִי לָבוֹא לְרַבֵּנוּ? אֲנִי צָרִיךְ עַכְשָׁו לָבוֹא לְרַבֵּנוּ! בְּעֶזְרַת ה' עַל־יְדֵי הַשְּׁבוּעָה כָּךְ יִהְיֶה, כִּי כָּךְ מְקֻבָּל – שֶׁזֶּה מוֹעִיל, אֲבָל מַדּוּעַ אֲנִי צָרִיךְ לְחַכּוֹת עַד אָז? לָמָּה לֹא אַגִּיעַ לְרַבֵּנוּ בְּחַיִּים חַיּוֹתִי בְּזֶה הָעוֹלָם?!'...**

סִים מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א הַהֶאָרָה הַנִּפְלָאָה הַזּוֹ: וּמַה נִּקְרָא 'לָבוֹא לְרַבֵּנוּ'? תְּחִלָּה צְרִיכִים לְקַיֵּם זֹאת בְּפַשְׁטוּת – לָבוֹא לְצִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל בָּעִיר אוּמָן, וְכֵן – לִלְמֹד אֶת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים וְלֵילֵךְ אַחַר עֲצוֹתָיו הַנִּפְלָאוֹת, זֶה נִקְרָא 'לָבוֹא לְרַבֵּנוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּוַדַּאי יִתְקַיֵּם דְּבָרָיו זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סְעִיף עד): **הַמִּמְקֻרָבִים שֶׁיֵּשׁ לַצַּדִּיק בְּחַיָּיו, הֵם יִהְיוּ מִקֹּרָבִים בְּמוֹתָם**; אָמֵן וְאָמֵן!

'כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד'

מַרְגְּלָא בְּפוּמֵיהּ לוֹמַר, שֶׁכְּשֶׁנִּמְצָאִים בְּאוּמָן יצ"ו, צְרִיכִין לְנַצֵּל הֵיטֵב אֶת הַזְּמַן, **וּלְנַצֵּל כָּל הִזְדַּמְּנוּת לָבוֹא אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ"ל לְהִתְפַּלֵּל שָׁם, וּבְכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ יֵהָא בְּעֵינָיו כְּאִלּוּ עַכְשָׁו מַמָּשׁ הִגִּיעַ לְאוּמָן וְרָץ אֶל הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ לוֹמַר תִּקּוּן־הַכְּלָלִי בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה!**

וְאָמַר שֶׁכֵּן אִיתָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁצְּרִיכִים לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ כְּאִלּוּ עֲדַיִן לֹא הָיָה אָצְלוֹ כְּלָל (וְעֵין בִּ'שְׁפַת־הַנַּחַל' שָׁם – שִׁלְחֵי הַתּוֹרָה), וְאַף שֶׁנִּמְצָא בְּאוּמָן בְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה יָמִים – וּפְעָמִים לְמַעְלָה מִשָּׁבוּעַ – **יָבוֹא בְּכָל פַּעַם אֶל הַצִּיּוּן מֵחָדָשׁ כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד דָּמֵי, וַאֲזַי יִפְעַל בְּכָל פַּעַם תִּקּוּנִים חֲדָשִׁים וְנִפְלָאִים שֶׁיְּלַוּוּ אוֹתוֹ כָּל הַשָּׁנָה**; אַשְׁרֵי לַשּׁוֹמֵעַ וְזוֹכֶה לְצַיֵּת!